

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Ramasetter Róbert

Budapest

... pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

1925 február 17 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 39 szám

5685. Sövat 23

A nagy bűn

A román kamara minden nap meghozza a maga kis szenzációját. Mintha a politikai józan megfontoltság, taktika, teljesen megszünt volna, olyan nyílt szókimondás lett urrá, különösen a minisztérium tagjain, hogy szinte meg kell döbennünk e nagy színvalláson. Nem mintha eddig a véka alá lehetett volna rejteni azt, amit az országnak kormányzásokban ült intézői éreztek és gondoltak. Tudtunk mindent, éreztünk mindent, azért mégsem gondoltuk, egy bizonyos szemérem ne kötné ezeket az urakat és legalább a politikai élet kniggei szabályát többé-kevésbé be nem tartanák.

Pár nap előtt Duca miniszter, aki ugyancsak diplomata, jelentette szerény mosollyal ki, hogy a Bratianu-kormány igen kívánatosnak tartja a kisebbségek kivándorlását. Ezt azután szigorúbban vett liberális fogalmazásban úgy fordíthatjuk át, hogy Bratianu kormányja mindent elkövet, hogy a kisebbségek itt nyugalmat ne találhassanak és vándorbotot kelljen kezükbe venniük.

Most azután a különben is vérmes természetű Vintila Bratianu szólta el magát. Kis szócsatába keveredett Vajda-Voevoddal. Ilyenkor a kifejezéseket nem igen szokták megváltoztatni a parlamentben. A multkor Mosoiu miniszter egyenesen gyilkosnak nevezte az azóta megsemmisített mandátumu dési képviselőt. Nem kell azonban megjedni, Vintila Bratianu Vajdát se gyilkosnak, se panamistának, se urnatolvajnak nem nevezte. Sokkal súlyosabban akarta megsérteni, sokkal nagyobb sértést akart a fejéhez vágni s teli torokkal, magából kikelve dobta oda Vajdának, hogy ő volt az, aki a kisebbségi egyezményt aláírta, ilyen embertől valóban nincs mit várni.

Megtudtuk tehát Vintila Bratianu jóvoltából, hogy mi lehet egy román politikusknak legsúlyosabb bűne, súlyosabb a panamánál, súlyosabb az urnalopásnál. Ez a bűn pedig a kisebbségek védelmének vállalása. Nem tartozik ide, hogy Vajda azonnal válaszolt és a „Párisban szerkesztett semmitmondó paragrafusokkal“ szemben felhozta a gyulafehérvári határozatokat. Nem fontos ez a válasz, mert hiszen a sokatmondó gyulafehérvári határozatok a gyakorlatban éppolyan semmitmondók akár a Vajda által aláírt párisi pontozatok.

De mindenesetre jellemző arra a felfogásra, amellyel Bratianuék a kisebbségi kérdést kezelik, Vintila pénzügyminiszter mérges kifakadása. Valami nagyon, nagyon csunyát akart mondani Vajdára. És megmondotta. És így mondotta meg. Tulajdonképpen fel se kellene akadnunk ezen, hiszen ha ezt ilyen nyíltan nem is mondták a multban, de a gyakorlati élet minden vonatkozásában ezt a felfogást érvényesítették. Ez a kis incidens legfeljebb arra való, hogy kimondva légyen az, mit csak gondoltak, amit csak teljesítették eddig. Most már így egy kamarai gyűlés nyilvánosságából is tudjuk, hogy román államférfiu Bratianuék szemében nagyobb büntetést sem követhetnek, mint ha magáévá teszik a kisebbségek védelmét. Mi felmentjük Vajda Voevodot e súlyos inzultus erkölcsi terhe alól, hiszen a gyulafehérvári határozatok se jutottak kormányzása alatt nagyobb közelségbe a megvalósuláshoz, mint amilyenben ma Bratianuék vannak a párisi egyezményvel szemben. És Vajdán kívül még jó néhány gyulafehérvári alapon álló politikusknak kell a felmentvényt megadjuk. Nincs tehát oka Bratianunak olyan nagyon mérgesnek lenni és Vajdát ilyen súlyosan megbélyegezni. Vannak ennél még súlyosabb bűnök is, amelyek alól kölcsönös akarattal könnyen feloldhatják egymást.

De mi, kisebbségek, kiknek védelme bélyegget jelent a Bratianu-kormányban, felnyitott szemmel látjuk a történeteket és megjegyezzük

magunknak az ilyen szép, virágcsokorban átnyújtott mérges bojtorjánokat. Nekünk is szép csokorunk van ebből és őszintén, alig van párt, mely egy-két szálát ne adatott volna hozzá.

Igy tehát a Bratianu Vintila kis felszólá-

lását minden különösebb emóció nélkül szögezzük le, súlyosabb jelentősége még sincs, valószínű, hogy Vajda se veszi olyan komolyan mint amennyire nem komolyan gondolta maga Bratianu Vintila.

A román-német konfliktus nem kerül a jóvátételi bizottság elé

(Bucuresti-Bukarest, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány ma vette kézhez Németország újabb válaszcikkjét, amely az elindított vádat tartalmazza, hogy a román-német konfliktus komplexumát döntés céljából tegyék át a jóvátételi bizottsághoz. A román kormány azonnal válaszolt a jegyzékre és leszögezte, hogy a jóvátételi bizottságot nem tartja kompetensnek ebben a kérdésben.

Duca és Bratianu Vintila ma hosszabb megbeszélést folytattak és megvitatták, hogyan juthatna Románia törvényes uton birtokába jogos követeléseinek.

Az általános diáksztrájk tizenöt-napos terminusa

A diákmozgalom kullszatitikaiból. Dan Sever parlamenti Interpellációja. Titkos kapcsolat Anghelescu és Guza között?

(Cluj-Kolozsvár, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az általános diáksztrájk ügyében gyanús csendesség állott be, amely mögött azonban lázas készülődés húzódik meg. Az akciót vezető diákok vezetői ugyanis elvben kimondták a sztrájkot, azzal azonban, hogy annak dátumát a legnagyobb titokban tartják, mindenesetre tizenöt napon belül keresztül viszik.

Bukaresti jelentések szerint a bukaresti orvos-fakultáson kívül valamennyi fakultás a legerélyesebben a sztrájk ellen foglal állást. Az egyetemeken az előadások némileg mérsékelt hallgatóság előtt is rendben folynak, Reiner dr. professzor kurzusát asszisztensei tartják meg.

Az agitáció természetesen a diákok között tovább folyik. Az általános sztrájkért harcoló diákok manifesztumot bocsátottak ki, amelyet sokszorosítva terjesztettek. A manifesztumban elmondták, hogy a diákság nincs megelégedve az egyetemi tanács intézkedéseivel, nem elégti ki őket a hulláugyben hozott rendelkezés, kifogásolják, hogy Reiner professzor ügyében semmi sem történt, tiltakoznak az ellen, hogy a kiszabott fegyelmi büntetéseket nem függesztették fel, hogy még mindig katonaság van az egyetemen és végül, hogy Anghelescu miniszter nem akart velük szóba állni. A manifesztumnak van egy valóban kuriózum-számba menő része. Eszerint a kolozsvári egyetem zsidó hallgatói „agresszív“ magatartást tanúsítottak keresztény kollégáikkal szemben és ezért nem vették el méltó büntetésüket. Ez annál különösebben hangzik, mert hiszen tudjuk azt, hogy éppen a zsidó hallgatók voltak az utóbbi időben is súlyos inzultusoknak kitéve. A manifesztumot, amelyet „a keresztény egyetemi ifjúság“ irt alá, végül felszólítja az ország diákságát, hogy tartson össze és folytassa a harcot. De ebben a manifesztumban célzások történnek azokra is, akik nem akarnak egyik lenni az aláírókkal és sztrájk helyett — inkább tanulni akarnak. A manifesztum megfenyegeti ezeket, hogy „leleplezik és a sir szájáig fogják őket üldözni.“

A „Lupta“-nak tudomása van arról is, hogy a mozgalom vezetői különböző botrányokat készítenek elő, azonban a hatóságok el vannak készülve a legerélyesebb beavatkozásra. Minden intézkedés megtörtént, arravonatkozólag, hogy a tanulni vágyó hallgatóságot szándékában megakadályozni ne lehessen. Az egyetem tanári kara különben tovább foglalkozik azzal a fegyelmi vizsgálattal, amelyet a Reiner professzorral foglalkozó brosurra diákszerzői ellen megindítottak.

Különösen izgalmas a hangulat Jasiban, ahol a diákság állandóan üléseket tart. Az egyetemre állandó rendőrségi szolgálatot vezettek be. Corneliu Codreanu az új folyamán átszállították Focsaniba. Ebből az alkalomból egy csapat jassai diák szimpátia-

tantetést rendezett mellette. A rendőrség megindította ezek ellen az eljárást.

A kamara mai ülésén is foglalkoztak a diákság ügyével. A diákság követelésének szószólója ezuttal is Sever Dan, a nemzeti párt volt főtájkára. Sever Dan ismertette a diákság memorandumának tiz pontját s megállapítja, hogy ezek a követelések a lehető legerélyesebbek. Sever Dan annak a vágyának ad kifejezést, hogy szűnjenek meg a várencsétlen vallási ellentétek és a konfliktusok az ország különböző vallású és fajtájú lakosai között. Ennek azonban első feltétele, hogy a diákságnak ezeket a szerény követeléseit teljesítsék. Felhívja Anghelescu minisztert, hogy ezt a kérdést ne tekintse presztizskérdésnek, mert hiszen itt háborút viselt diákokról van szó, hanem tegye meg a szükséges lépéseket az egyetemi tanácsnál, hogy a diákság követeléseit teljesítsék.

A mozgalom újabb fellángolása nem egy érdekes pikantériát hozott magával és élesen előtérbe állította Anghelescu és Guza egymáshoz való baráti viszonyát. A mozgalom egyik diákvezető most nem érdektelen módon világítja meg, hogy az egyetemi tanács miképpen foglalkozott a multban a diáksztrájkokkal. Ez az önkéntes kis leleplezés megmagyarázza, hogy miképpen fajulhattak a dolgok az általános sztrájk gondolatáig. Danulescu orvostanhallgató egy nyilatkozatot küldött be a lapoknak, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a mult évben, amikor már őt és társait az összes egyeteméről kizárták, — kötelezettségeket vállaltak, hogy többet semmiféle diákmozgalomban nem vesznek részt s így kaptak kegyelmet. A nyilatkozatban Danulescu kijelenti, hogy ő tizenöt társával minden különösebb motiválás nélkül a következő kérvényt nyújtotta be az egyetem rektorához:

„Rektor ur tisztelettel kérem, hogy számomra előbbi jogaimat visszaadni szives legyen.“

Ez a párszavas kérvény azután elegendő volt arra, hogy a fegyelmi büntetéseket és a kizárásokat visszavonják.

Ludendorff visszalép a politikától

München, február 16. Ludendorftól tegnap nyilatkozat jelent meg, amelyben kijelenti, hogy a nemzeti szocialista-mozgalom éléről visszalép. Ludendorff ezt az eljárását semmivel sem indokolja, azonban a beavatottak tudják, hogy Hitler és közötte levő differenciák miatt történt a szakadás. Hitler teljesen függetlenítette magát Ludendorftól és megpróbálja a mozgalmat eredeti formájában ujjaélesíteni.

Rador 2861

Rador

átá barna

vár

tesek!

gépek

öltőgépek,
szerszám-
bukaresti

nstein,
Voda 53.

teftini

g!

gész ton rás
mennyisé-
őrü paternoi
és síracusa
uj. Tel. 397.
kon kapható

A tábla leszállította Condescu büntetését

Két és fél évi fegyházat kapott Condescu. Csak egymillió lej elsikkasztásáért ítélték el

(Cluj-Kolozsvár, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közönség bizonyára emlékszik arra az izgalmas törvényszéki tárgyalásra, melynek folyamán Condescu Vasile, a CFR. milliós sikkasztója, többrendbeli bűncselekményekért, sikkasztásért és okirathamisításért öt és fél évi fegyházat kapott. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbíttatásért, a vádlott és védő pedig felmentésért felebbtek az ítéletábrához. A tábla tegnapra tüzte ki főtárgyalásra a pert. A büntetőtanács elnöke Manescu volt, a szavazóbírák pedig Radulescu és Savu táblabírók. A vádat dr. Tanasescu Teodor táblai főügyész képviselte. A védelmet dr. Fabius ügyvéd látta el. A terem zsufolóság megelt az érdeklődő közönséggel. Ott volt Condescu édesanyja és felesége is, akik hangos zokogásban törtek ki, mikor a börtönviselt, sápadt Condescut a szuronyos őr a vádlottak padjára vezette.

Radulescu táblabíró több óráig tartó referációjában ismertette a Condescu-ügyet. Felemlítette a vádatokat, a tanúhallgatások eredményét és a bizonyítékokat, melyeknek alapján a törvényszék olyan súlyos büntetést mért a megtévedt hivatalnokra. Az ügy ismertetése után a főügyész vádbeszéde következett, aki a legsúlyosabb büntetés alkalmazását kéri Condescuval szemben. Az a büntetés — mondja — amit a törvényszék hozott, túlságosan csekély a bűntényhez viszonyítva. Enyhítő körülmény nem jöhet számításba, mert Condescu teljes tudatossággal követte el a kétmillió sikkasztást. Az ilyen bűncselekményre a törvény 10 éven felüli fegyházat ír elő. Condescu hivatalnoki minőségben követte el sorozatos bűntényeit, a bíróság ítélete a sokezer hivatalnokkal szemben elégtétel és egyben példaadás kell, hogy legyen.

Dr. Fabius védőügyvéd cáfolni igyekszik az ismételt felhozott vádatokat. Hosszu védőbeszédében többször kérde, hogy miért maradt el Condescu hivatalbéli főnökeinek a felelősségrevonása. Azok a fizetési listák, — mondta — melyekkel Condescu pénzt vett fel, nem tekintendők bűnjelnek gyanánt. Hogy Condescu aláírta a Teodorescu főmérnök nevét, azt nem lehet hamisításnak nevezni, mert Condescunak erre felhatalmazása volt Teodorescu mérnökötől. Amennyiben felelősségre vonták Condescut, felelősségre kellett vonni a fizetést eszközölő pénztárost is, mert pénzt felvenni olyan célokra, amilyenekre Condescu vett fel, csak állomásfőnökök, vagy fűtőházi főnökök jogosultak. Condescu nem volt sem állomásfőnök, sem fűtőházi főnök. Hogy történt tehát a pénz folyósítása. A majdnem kétórás védőbeszéd vége felé Fabius dr. kitér egy igen érdekes dologra. Azt mondja ugyanis, hogy a kolozsvári ügyészség saját felkérése után sem indította meg a vizsgálatot Condescu hivatalnoktársai ellen. A 3. és 4-es számú lista, — mondja — amelyekkel állítólag Condescu vett fel pénzt, eltűnt. A vizsgálat meg sem kísérelte ezek hollétének kiderítését.

A bíróság hosszas tanácskozás után kihirdette az ítéletet, melyszerint a 485. §. alapján megsemmisítette a törvényszék ítéletét és a 92. mentőszakasz alkalmazásával az 5 és fél évi fegyházat, 2 és fél évi fegyházra változtatta. Indokolásában kimondta, hogy a bárcák egy részének hamisságát nem látja teljesen bizonyítottnak és ezért körülbelül 1 millió lej sikkasztásáért ítélte el Condescut. Condescu bele nyugodott az ítéletbe, a vádat képviselő főügyész felebbezett.

Ha műrészi kiváló fa-, vas- vagy rőz-
butort, zongorát
akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** a **SZÉKELY ÉS RÉTI** **ERDÉLYREZSI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.** butorterméit, asztalok, furniárukegységeit legolcsóbban itt szerzhetik be

Zimmermann beavatkozása az osztrák belpolitikába

A népszövetségi megbízott dr. Gürtlert favorizálja kancellárnak

(Bécs, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Neues Wiener Journal“ szenzációs leleplezést közöl a népszövetség pénzügyi megbízottjának, dr. Zimmermannnak beavatkozásáról az osztrák politikába.

Néhány nappal azután, hogy az osztrák kancellárt és dr. Ahrer pénzügyminisztert Genf-be hívták, dr. Zimmermann főmegbízott megjelent Ahrer hivatali helyiségében, hogy a genfi tanácskozásokról előzetes megbeszélést folytasson. E megbeszélések alatt a pénzügyminiszteriumba jött dr. Gürtler képviselő és volt pénzügyminiszter, aki bejelentette magát dr. Ahrernél.

A pénzügyminiszter megkérdezte Zimmermann-t, nincs-e kifogása ellene, ha dr. Gürtler is jelen lesz a tárgyalásokon, amit Zimmermann készséggel megengedett.

Közvetlenül ezután dr. Ahrer fontos ügyben elhívták, úgy, hogy a népszövetség megbízottja egyedül maradt Gürtlerrel.

Dr. Zimmermann erre Gürtlerhez fordulva kijelentette, hogy a népszövetségi tanács kívánsága lenne egy szociáldemokratákból és keresztény szocialistákból álló osztrák kormány. Egy ilyen kormány ugyanis azért felelne meg, mert a szociáldemokraták nem szabotálnák és nem támadnák a genfi szanálást és nem kifogásolnák az állami háztartásnak a népszövetségi megbízott által való ellenőrzését.

Zimmermann hozzátette még, hogy egy ilyen koalíciós kabinet létrejötte esetén birodalmi kancellárnak legszívesebben dr. Gürtlert látná, aki, mint ismeretes, a legjobb viszonyban van a szociáldemokrata vezető férfiakkal. Dr. Zimmermann ez alkalommal éles hangon nyilatkozott a a nagynémet párt ellen és hevesen kifogásolta dr. Franknak és dr. Dinghofernek Berlinbe való utazását.

A leleplezés élen visszhangot keltett osztrák politikai körökben.

Cionista anket a magyar belügyminisztériumban

(Budapest, február 16. Ma délután a kultuszminisztériumban anketot hívtak össze, amelyen Klebelsberg miniszter elnökölt. Az anket azért hívták össze, hogy azon a magyar kormány jóváhagyja a cionista szervezet magyarországi csoportjának alapszabályait. A cionista szervezet több mint egy évtized óta nem tudta alapszabályait Magyarországon jóváhagyatni, elsősorban a zsidó hivatalos szervezet tiltakozása miatt. Az országos izraelita iroda, ahányszor a cionista szervezet alapszabályainak jóváhagyásáról szó volt, mindannyiszor kijelentette, hogy az alapszabály jóváhagyását nem javasolja, mert a magyar zsidóság nem tekinti magát nemzetiségnek, hanem felekezethez és ezért a cionizmust nem óhajtja a zsidóság kebelében, mert a cionista propaganda megbontja a belső egységet. Nemrégiben Budapestre jött Londonból Cowen, a cionista világszervezet főtitkára, akit a mai anketre a kormány néhány zsidó vezetővel együtt meghívott. A magyarországi zsidóság nagy érdeklődéssel várja a minisztérium döntését, annál is inkább, mert abban a kérdésben, hogy a zsidóság csak felekezet-e vagy nemzet, egy hivatalos körök, valamint a magyarországi zsidóság felfogása az utóbbi évek során alaposan megváltozott.

A német-cseka tárgyalás negyedik napja

A fővádlott epilepsziás rohamokat kapott

(Leipzig, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német kommunista „cseka“ elleni perben folytatták a tárgyalást. Most is Neumann betűszedőt hallgatták ki. A vádlott nagy daganattal szeme fölött jelent meg és elmondta, hogy egy epilepsziás rohamában nekivágott a cella falának és ettől sérült meg. A védelem már a tárgyalás elején rámutatott arra, hogy Neumann epilepsziás betegsége miatt szellemileg is beszámíthatatlan.

A törvényszéki orvos ezzel szemben megállapította, hogy Neumann másfélórás rosszullet után ismét magához tért, annyira, hogy csöngethetett és segítségért kiálthatott. A börtönőr és az őrmester, aki szanitéc is volt a háborúban, megállapította, hogy a vádlott súlyos görcsökben szenved, azonban mégis megállapítható, hogy a tárgyaláson teljes szellemi képességet tanúsított.

Neumann ezután ismertette a Seeckt generális elleni összeesküvés részleteit. Elmondta, hogy megbízása volt a tábornok lelévítésére, ezt azonban szerencsére azért nem hajtott végre, mert a tábornok nem lovagolt ki. Azonban később meggondolta a dolgot és a merényletet nem követte volna el.

Az elnöknek arra a kijelentésére, hogy a vizsgálat során mást vallott, a vádlott elmondta, hogy bizonyos okoknál fogva nem mondhatott el mindent, különösen azt nem, amit enyhítő körülménynek lehetne venni. Az elnök egy újabb kérdésére elmondta, hogy tartania kellett neki attól, hogy pártja meggyilkolja őt cellájában olyan módon, hogy a számára küldött ételbe mérget ad. Az elnöknek azon kérdésére, vajjon az ugynevezett „ötös direktórium“ tudott-e a készülő merényletről, Neumann igenel válaszolt.

Richter volt berlini rendőrfőnök bűnlajstroma

(Berlin, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Barmat-panama ügyében még mindig folynak a nyomozások. Most Richter volt berlini rendőrfőnök ügye került nyilvánosságra. Richter egy bartulajdonostól tizenkétezer aranyárkat vett kölcsön arra, hogy lakását elegánsan beburkolja. Ezt az összeget Richter sem vissza nem adta, sem kamatot nem fizetett utána, ellenben a bartulajdonos a rendőrség részéről állandó figyelmességben részesült.

Másik bűne Richternek, hogy egy táncosnőt, aki az egyik Barmat szeretője volt, állandóan favorizált be- és kiutazási engedélyekkel és csupa olyan kedvezményrel, amik a leánynak, mint idegen állampolgárnak, nem jártak volna ki.

Bűne Richternek az is, hogy 1920-ban a birodalmi kincstárt hétszázkilencven ezer aranyárkával károsította meg azzal, hogy egy mulató javára, ahol katonai elszállások voltak, ez említett összeget utaltatta ki, holott a mulató tulajdonosának ellenszolgálati jóval kisebbek voltak. Bűnül rójják fel ellene még azt is, hogy egy alkalommal a Barmat család telefonon történt megkeresésére egy német állampolgárt teljesen jogtalanul tartóztatott le, bár két óra múlva az illetőt ismét szabadlábra helyezték. Lange-Hegermann képviselő ellen is, akit

eddig eredménytelenül szólítottak fel, arra, hogy mondjon le mandátumáról, erősebben folytatják az eljárást. Bűne az, hogy a birodalmi postától kétmillió aranyárka hitelt vett igénybe és ezt saját céljaira fordította, Meissenben egy nagy papírgyárat vásárolt.

A letartóztatottak közül eddig dr. Werthauer bocsátották szabadon. Helyette azonban társát, Engelberg ügyvédet tartóztatják le.

Ujabb kiderítették azt is, hogy a Barmat-fivérek már 1917 és 1918-ban a császári kormánnyal állottak összeköttetésben. Ezzel elesik a jobboldali sajtónak az az állítása, mintha Barmaték csak a köztársaság szociáldemokrata politikusaival lettek volna gazdasági és politikai összeköttetésben. Az egyik Barmat már a császári birodalmi kormánnyal is nagy élelmiszerüzleteket kötött és hatalmas vagyona ebből az üzletből származik. A katonai hatóságok a Barmat-céget még a háborúban politikai információkkal bízták meg, amit a hollandi cég nagy összeköttetésénél fogva könnyen vállalhatott. Azonban teljesen megbízhatónak nem bizonyultak ezek az információk, amit a tanuként kihallgatott Maltzan akkori hági követ jelentett is a császári kormánynak.

Utaz

Weizmann M

(Constanza, febr. 16.) A bucsmentem ki, hogy találkozhassak K. Palesztina-hivatalban, néhány Pullmann-kocsik a nagyokat és fenyváltam tárgyalásai.

— Jöjjön ve telen Kanner mérrestben.

— Jöjjön csa Maga még ugysem Erdélyiek is menn

— Lehetetlen, — Jöjjön ha — Kitartóan

zonyítani, hogy Constanzába utazn

— Egyébként Weizmann nővére

atam magát nekik És már fel is

A kalauzok é nekifeszült a sin voltam a vonaton,

— Lubzinsky ner mérnök a füll

a mellette ülő Lubzinska.

Lubzinsky né szony nem néz

Pedig jóval több ban ünnepeztük őt

— Ez már cs nál — mondotta

dicsértem anyja fi akihez most megy

val felül van a vidám.

Hosszan elnéze azok a fekete, mé jól ismerek már a

tott, izgalmas leve és délceg testtartá

oly nagyon jellemz hajkorona alatt vor

élet. Nem csoda. ményeket és véres b

nagyon gazdagok országban, gyaraik elsöpört és az izga

A nagy vagyontól birtok Lengyelorsz Varsóban. Lubzsin

kétségbe, bátor szí romok fölött új jó

árvájának. Gazdálk dologozott két fér

sülyedő hajót. Ugy hatatlan munkaked világ.

Nagyon szivese különös zenéje van

A szeme felcsillog multba, abba a E nevelkedettek és

— Igen, a C Megvoltak benne

ságok, amelyek k pályáját megszabtá

volt, aki nehéz családját tisztességg

őnézetes ember v

ban Chajim mindi

öccsém is, a Mojs

az elmélyedő, mi

Mojszi maga a me

jókedv.

Megemlítem L

tizenharmadik vil

megismerkedni má

is. (Mojszi a lengy

— Ugye kedv

zinsky asszony fe

— Tizenötéves

Utazás az éneklő hajóhoz

Weizmann Myrza asszonnyal Constanzába. Weizmann gyermek kora és ifjúsága

(Constanza, február 16. Az Uj Kelet munkatársától.) A bukaresti Gara de Nord-ra azért mentem ki, hogy a constanzai gyors indulása előtt találkozassak Kanner mérnökkel, a bukaresti Palesztina-hivatal elnökével. Kissé megkésve érkeztem ki, néhány rövid perc volt az indulásig. A Pullmann-kocsik ajtaját sorra becsapták, a mozdony nagyokat és fenyegetően pöfölt és én még alig voltam tárgyalásaim elején.

— Jöjjön velem Constanzába — szólott hirtelen Kanner mérnök.

— Lehetetlenség. Fontos ügyeim vannak Bukarestben.

— Jöjjön csak velem, nem fogja megbánni. Maga még egyszer látott hajóindulást Palesztinába. Erdélyiek is mennek.

— Lehetetlen, lehetetlen.

— Jöjjön ha mondom.

— Kitarótán érvelt, mindenáron be akarta bizonyítani, hogy egyenesen kötelességem most Constanzába utazni.

— Egyébként velem egy fülkében utazik Chaim Weizmann nővére és annak leánya, jöjjön bemutatatom magát nekik.

És már fel is húzott a kocsii perronjára.

A kalauzok éleset fűttenetnek, a mozdony nekifésült a síneknek, még jóformán fenn sem voltam a vonaton, már utban voltam Constanza felé.

Weizmann legidősebb nővére

— Lubzinsky asszony — mutatta be Kanner mérnök a fülkében ülő idősebb hölgyet. Majd a mellette ülő fiatal lány következett: Betty Lubzinska.

Lubzinskykné született Weizmann Myrza asszony nem néz ki idősebbnek negyvenöt évesnél. Pedig jóval több, hiszen öccsének csak a napokban ünnepeltük ötvenegyedik születésnapját.

— Ez már családi vonás a Weizmann lányoknál — mondotta később Betty Lubzinska, akinek dicsértem anyja fiatalos kinézetét — a nagyanyám, akihez most megyünk látogatásba Tel-Avivba, jóval felül van a hetvenen és még mindig fürgé és vidám.

Hosszan elnézem Lubzinsky asszonyt. Ugyanazok a fekete, mély, nagy szemek, amelyeket oly jól ismerek már a cionista világkongresszusok föltött, izgalmas levegőjéből. Ugyanaz a magas alak és delege testtartás, ami öccsét, a cionista vezért oly nagyon jellemzi. Csak az ezüstösen szürkülő hajkorona alatt vont mély redőket az idő és az élet. Nem csoda. Ezek a szemek viharos eseményeket és véres borzalmakat láttak. A Lubzinskyk nagyon gazdagok voltak. Hat birtokuk volt Oroszországban, gyáraik, üzleteik. A forradalom mindent elsöpört és az izgalmak megölték Lubzinsky urat. A nagy vagyonból nem maradt más, csak egy kis birtok Lengyelországban és valami törpe ipari üzem Varsóban. Lubzinsky asszony azonban nem esett kétségbe, bátor szívvel maga látott neki, hogy a romok fölött új jólétet teremsen magának és négy árvájának. Gazdálkodott, majd gabonaüzletet nyitott, dologozott két férfi helyett és — megmentette a süllyedő hajót. Ugyanaz a vasenergia és elpusztíthatatlan munkakedv, amit az öccsében bántul a világ.

A gyermek Weizmann

Nagyon szívesen beszél öccséről. Valami egészen különös zenéje van a szónak, amikor kiejti: Chajim. A szeme felcsillog és szinte áhitattal merül vissza multba, abba a Pinsk mellei kis faluba, ahol nevelkedtek és gyermekkorukat töltötték.

— Igen, a Chajim nagyszerű gyermek volt. Megvoltak benne már akkor mindazok a tulajdonságok, amelyek későbbi életében előhaladását és pályáját megszabták. Az édes apának szegény ember volt, aki nehéz munkával kereste kenyerét, de családját tisztességgel látta el. Hajlíthatatlan, nyakas, önzetes ember volt. Akárcsak Chajim. Az iskolában Chajim mindig az első volt, miként a kisebbik öccsém is, a Mojszi. Chajim volt a komolyabbik, az elmélyedő, mindig a könyveket bujta, míg Mojszi maga a megtesült derű, csupa vidámság és jókedv.

Megemlítem Lubzinsky asszonynak, hogy a tizenharmadik világkongresszuson alkalman volt megismerkedni másik öccsével, dr. Móse Weizmannal is. (Mojszi a lengyeles becéző neve.)

— Ugye kedves, drága fiu! — kérdezte Lubzinsky asszony felragyogó szemekkel.

— Tizenöt éves koromban én vittem be Chajim

mot Pinkszbe beiratni a középiskolába. Akkoriban a zsidó fiukat csak cenzus alapján vették fel az orosz gimnáziumokba, de Chajim olyan szellemi képességeket árult el, hogy minden további nélkül beiratkozhatott. Chaimnak, hogy eltarthassa magát, korrepetitőrságot kellett vállalnia. Volt a falunkban egy nagyon gazdag zsidó család, annak a gyermekeit tanította Chajim, majd amikor ő megnőtt, Mojszi vette át a gyerekek oktatását. De bizony, öcsém minden fáradozása ellenére, a gazdag zsidó gyermekei nem mutattak valami tulságos előmenetelt. Egyszer aztán a gazdag zsidó megfogta apámat:

— Mondja csak Weizmann ur, hogy van az, hogy magának szegény ember létére olyan okos, jó gyerekei vannak s az én gyerekeim, minden gazdagságom ellenére nem haladnak.

— Hát tudja Kedves L. ur — felelte az apám — a jó Istennek két nagy adománya van; a gazdagság és a jó gyermekek. Együtt csak nagyon ritkán adja őket. Most is külön-külön adta: magának a pénzt, nekem a gyerekeket. Én meg vagyok elégedve az osztással, Önnek is bele kell nyugodnia.

„Cionistának született”

Megkérem Lubzinsky asszonyt, mondja el hogyan lett Weizmann cionista.

— Chajim nem lett cionista, ő már annak „született”. Még hire-hamva sem volt Herzl cionizmusának, amikor Chajim már a zsidó nép felszabadításáról és megváltásáról álmodozott. Az olyan önzetes emberek, mint Chajim, mind cionisták voltak akkor Oroszországban.

Vonatumk a Duna-delta végtelen mocsarai között zakatol. Hó és víz amerre a szem ellát. A lebukó nap szikrázó fényességgel önti el a vidéket és arany-kévéket szór be a vasúti kupé ablakán. Weizmann Myrza asszony öszülő hajfürtjei beleolvadnak a téli nap ragyogásába s most úgy néz ki, mintha aranykorona volna a fején. Boldogan belső mosolygással beszél két büszkeségéről, Chajimról és Mojszirol. Kiapadhatatlanul törnek elő a régi emlékek a küzdelmes gyermekkoráról, Chajim vívódásokkal és nélkülözésekkel teli tanulóéveiről, első sikereiről, első szerelmeiről, németországi és svájci diákoskodásáról, majd arról, hogyan ismerkedett meg Genfben feleségével, egy oroszországi diákasszonnyal.

Aztán hirtelen felém fordul:

— Most pedig meséljen maga nekem valamit Chajimról.

Kissé meglepett, különösen hátott a kérdés. De aztán megértettem.

— Mi mást mondhatnék én Chaim Weizmannról, mint amit az egész világ mond róla. Bámuljuk őt, tiszteljük és nagyon szeretjük. Ő a mi vezérünk. Lubzinsky asszonynak ragyogott az arca, de aztán elkomorodott:

— Tudom, tudom, de szegény Chajim tölkre teszi magát. Felőrölködik a rettenetes munkában. Nincsen se éjjele, se nappala. Most is Amerika felé hajózik, (nem kaptak még hírt az odaérkezéséről? — fordult Kanner mérnök felé) onnan pedig Palesztinába jön Balfour lorddal. Ott fogunk találkozni vele. Mikor legutoljára láttam, nagyon rossz színben volt és a szívről panaszkodott. Az ilyen embereknek mindig a szívükre megy a dolog... Chajim is a szívével dolgozik.

Hallgattunk mindnyájan.

Kibámultam a végtelen síkságba, amelyet sötétséggel borított be már az éjszaka. A magasból néhány párk szállottak alá s a messzeség fátyolán át mintha felködlött volna annak a másik férfinak a képe, aki szintén a szívével és a népéért dolgozott: Herzl...

Hajóindulás előtt

Este kilenc óra után futott be a vonat Constanzába. A pályaudvaron várt dr. Korngrün képviselő, a varsói Palesztina-hivatal elnöke és felesége, akik most repatriálnak az őshazába. Egy ukrán chaluc-csoport is érkezett a vonattal és néhány lengyelországi és erdélyi hazavándorló. A Palesztinába utazók legnagyobb része azonban már a korábbi vonatokkal megérkezett. A kis kikötőváros képe ilyenkor hajóindulás előtt egészen megváltozik. Az Ovidius-téren már a kora reggeli óráktól kezdve lehet látni a kikötő felé siető batyus zsidókat és málhákkal megrakott szekereket. Egy darab orosz-lengyel gettó elevenedik meg, szemek előtt. Görnyedthátú, kaftános zsidók a tipikus orosz sapkával, feketekendős, parókás asszonyok, karjukon

apró gyerekekkel. Aztán az új generáció: a munkás-zubbonyba öltözött keményjárású chalucok Lengyelországból és Ukrajnából. Később feltűnnek a mi erdélyi gyerekeink is: botos cserkészfiúk és tányérsapkás Barissziánusok.

A Palesztinahivatalban lázas munka folyik. Minden kivándorlónak itt láttatják az utlevéletét és itt kapja meg a hajójegyét. Taubmann ur, a hivatali titkára a haját tépi, mert a bulgáriai kivándorló-csoport iratai nincsenek rendben. Nosza rohanás a kikötőparancsnoksághoz. A bukaresti Palesztinahivatal minden hajóinduláshoz egy külön titkárt küld le Taubmann ur segítségére és majdnem mindig lejön Kanner mérnök a hivatal elnöke. Itt van azonkívül a varsói Palesztinahivatalnak és a palesztinai munkásszervezetnek egy-egy állandó delegátusa. És ezek együttvéve alig győzik a munkát.

Az indulás izgalmas percei

Délután két óraker már izgatott sürgés-forgó van a kikötőben. A harmadosztályú utasok mind kint vannak, a málháik előtt állanak és türelmetlenül várják a vámtiszt és a rendőrség megérkezését, amikor kezdetét veheti a beszállás. A „Romania” hajó fényesre tisztítva, utrakészen áll, kéményéből vékony füstcsik emelkedik az ég felé, jelezve, hogy a kazánok alá már befűtöttek. A hajóra még senkinek sem szabad felszállnia. Szerencsére az előtte való este az egyik constanzai török bar-ban összebarátkoztam a hajó tisztjével, akik, mihelyt megpillantottak, felinvitáltak a hajóra. Az első és második osztály pazar kényelemmel van berendezve, de annál siralmasabb képet nyújt a harmadik osztály. Igaz, olcsó, de viszont rossz.

Három óraker izgatott moraj fut végig a tömegben, megérkezett a vámtiszt és a kikötőrendőrség. A hajóhid elé egy ketrecszerű, négyzögletes kerítést állítanak, csak azon keresztül lehet feljutni a hajóra. Itt történik a vám- és utlevélvizsgálat. Hála Kanner mérnök fáradozásainak, a vizsgálat simán és a legnagyobb rendben történik. Csak a katonai őrségnek akad egy kis dolga, hogy visszaszorítsa a türelmetlenkedő, tolongó utasokat. A chalucok és az erdélyi fiúk egy csoportban szállnak fel, náluk minden rendben van, katonásan pereg le az egész. Egy óra leforgása alatt mindenki elhelyezkedik, a csomagok rendben vannak, a fejvesztett, ideges lótás-futás megszűnik és a hétköznapi zsvajvt ünnepi csend váltja fel.

A kabinok mélységeiből az utasok mind feljönnek a fedélzetre. Megkezdődik a fényképezés. Őt-hat fényképező készít egyszerre felvételeket. Kisebb-nagyobb csoportok állanak össze, hogy megörögzítsék maguknak az indulás nagy pillanatát. A fényképeket mindjárt oda is adják. Felhangzik az első csemetés.

A Palesztina-hivatal emberei az utolsó intézkedéseket teszik. Kanner mérnök a kapitánnyal tárgyal, milyen utra van kilátás, nem-e viharos a tenger? Papadopol, a második tiszt hozzám jön és figyelmeztet, ideje lesz leszállani. Mindannyian lejövnünk, akik itt maradunk a gálutban. Alig hogy földre értünk, elvonják a hajóhidat. Elhangzott a második csemetés is és felharsan a hajószíren fájdalmas bugása. A hajóosztétek helyeikre sietnek. A fedélzeten mélyeséges csend, mozdulatlanul állanak az emberek.

Az éneklő hajó

A lengyel chalucok csoportjából egyszerre felszendül egy lassu, vontatott héber melódia. A dal átragad a többiekre s nemsokára az egész hajó énekel. A vontatott, szomorú melódia lassanként megélnkül és fokról-fokra átcsap egy pattogó ütemű, vidám indulóba.

A harmadik csemetés is elhangzott és megoldották a hajóköteleket. A gépteremből tompa zugás hallatszik fel.

A fedélzeten a nóta egyre frissebb lesz. A chalucok körbe állanak, átölelik egymást és a dal ütemeire körtáncba kezdenek. A szíréna még egyet bug s a hajó méltóságteljes lassúsággal megindul. A körtáncot most már vad ütemekre járják. Már nemcsak a fiatalok táncolnak, az öregemberek és öregasszonyok is a táncoló közé vegyülnek, egy hetvenéves litván zsidó egy magas ládára ug- és ott ropja a táncot szent extázisban. Az emberek átölelik, megcsókolják egymást. A szeptikus dr. Korngrün előveszi zsebkendőjét s valami csillagot letöröl a szeméről. Lubzinsky kiasszony leoldja piros sálját és hosszan integet a távolodó part felé. A hajó mélységéből egy öregasszony zokogása hallatszik. A hajón pedig tovább folyik a tánc és egyszerre, mint valami harci induló, felharsan a reménység dala. Ötszáz torokból száll a téli alkonyatba az új zsidó tavasz szent melódiája.

A hajó énekel. A zsidó hajó. Marton Ernő

Tavasszal háborúra készül a szovjet?

Rémhírek az orosz mozgolódásról. A vöröshadsereg mozgósítási tervéről

(Cluj-Kolozsvár, febr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresten keresztül érkezett párisi távirat jelenti, hogy a szovjetek Ukrajnában nagyobb koncentrációkat hajtottak végre, így a Dnyeszter partján és a romániai határon.

Az orosz ellenforradalmárok Berlinben megjelenő lapja, a „Rulj“ nagy leleplezéseket közöl a bolsevik hadsereg lázas előkészületeiről.

Forrásai szerint március havában fog befejeződni annak a nagyszabású reorganizációs programnak gyakorlati végrehajtása, mely a fennálló ötvenhat törzshadosztályt a legmodernebb felszereléssel és speciális osztagokkal van hivatva ellátni. Minden gyalogos és lovashadosztály mellé egy tankosztályt, gázcsapatot, zenititeget, számföldti gépfegyverosztályokat stb. szerveznek. Minden hadosztály kap egy-egy négy Junkers-típusú repülőgépből álló escadrillont gázbombákkal felszerelve. Hollandia-, Spanyol- és Olaszország műrciusra kell, hogy leszállítsa a tanácsköztársaságnak 350 darab Fokker- és Junkers-típusú aeroplánra vonatkozó rendelkezését. Rakovszki nemrég rendelt a londoni Wickers-cégnél tíz messzehordó mozsárágyút a „Kövér Berta“ tökéletesített változatból és hat motort 620—620 lóerővel nagy távolságokra felszerelendő léghajók részére.

Azonkívül Lnganovszky bizottsága is vásárolt a legutolsó időben Ausztriában 200 aeroplánt, 500 tábort és nehézágyút, 3000 Maxim-gépfegyvert, 200.000 Manlicher-puskát, 25 millió töltényt és 100.000 darab ágyulövedéket s mindezt már utnak is irányította.

A vörös hadseregnek kémiai anyagokkal való ellátására Kresztinszki megegyezett a német vegyésziparosokkal s ezek már hozzá is láttak a 2 millió kilogramnyi chlórán-preparátum szállításához oly ürüggyel, hogy mind- ezt anilinfestékek előállítására készítik.

Működési hadszíntérnek két frontot vesznek fel az orosz katonai tervék: a kaukázusit és az ukrájait. Az elsőre főparancsnokul Gutor, vezérkari főnökül Gusesin, a másodikra Jegorov, illetve Szlasceev van kiszemelve. A bolsevikiek terve számításba vett egy váratlan összetűzést a Tanácsunió és Románia—Görögország—Bulgária—Törökország között és pedig Csehszlovákia, Lengyelország, Finnország és a balti köztársaságok fegyveres semlegessége mellett.

A vörös vezérkar hadászati terve nyugaton abban áll, hogy 8 gyalog és 4 fél lovashadosztály Bender—Bukarest—Pievna—Szófia irányában előretörjön. Ezt követi Katovszkij parancsnoksága alatt a második hadserege csoport felvonulása Csernovitz—Temesvár irányában. Csehszlovákia sakkbantartása a kaukázusi hadseregnak lenne a feladata.

A Tanácsunió legfelsőbb katonai tanácsának 1924. december 2-án jóváhagyott új mozgósítási terve szerint az ukrájai fronton mozgósítás esetén 22 lövész- és 8 lovashadosztály fog állni s rendelkezésére áll 400 könnyű, 70 nehézágyú, 3500 gépfegyver, 20 aeroplán, 80 tank, 30 gázosztály és speciális csapatok. Mogilev és Tiraszpol közelében pedig egy-egy 3—3 „Bertaból“ álló nehéz üteg van felállítva.

Az orosz ujság híre természetesen nem lehet komolyan venni. Szinte mulatságos az osztrák és olasz fegyverszállításokról közölt híradása, de ennél is kedvesebb a kétezer vagomból álló *ciánküldemény* rémhíre. Ha a cikk politikai információi is ilyen alaposak, akkor a *Rulj*-t mindannak inkább, mint jól értesült orgánumnak lehet tartani.

„Bon pour l'Orient“

Egy román orvosprofesszor súlyos vádja a külföldi egyetemek ellen. Hogyan vezeték be a burkoló numerusz klauzuzt

(Bucuresti-Bukarest, febr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több ízben emlékezett meg már az Uj Kelet azokról a leirhatatlan nehézségekről, amelyekkel azoknak a külföldi egyetemeken végzett diákoknak kell megküzdeniök, akik itt Romániában akarják hivatásukat folytatni. Ezeknek a száma napról-napra nagyobb lesz, minthogy az egyetemi zavargások egyre több romániai zsidó diákot kényszerítenek arra, hogy külföldön fejezzék be tanulmányaikat. A közoktatásügyi kormány tudvalevőleg nem ismeri el a külföldön szerzett diplomákat és különösen a német diplomák nosztrifikálása elé gördít óriási akadályokat.

Az utóbbi hónapokban ezeket a redszabályokat még jobban megszigorították, amire főként az adott impulzust, hogy egy igen jónevű orvostanár, *Babes* professzor nemrég hosszabb cikkben kelt ki a nosztrifikálás ellen, kifejtve, hogy a külföldön szerzett diplomák tudományos szempontból teljesen értéktelenek, amire szerinte a legjobb bizonyíték, hogy maguk az illető államok, amelyeknek egyetemei a diplomát kiállították, nem ismerik el ezeket. A külföldi, de főleg német és cseh egyetemek, írja *Babes* professzor, a más országokból jövő diákokra sokkal enyhébb mértéket alkalmaznak a vizsgáknál, mint a belföldiekre és a diplomákat azzal a mellékgondolattal adják ki, hogy „bon pour l'Orient“, vagyis a Keletnek jók az ilyen hiányosabb képzettségű orvosok és mérnökök is.

Ez a cikk, eltekintve attól, hogy a leg-súlyosabb vádat tartalmazza, amelyet valaha tudós tudományos intézet ellen emel, a külföldön végzett romániai diákokat is kétségbe- ejtő helyzetbe sodorta.

Számos diák azokhoz a külföldi egyetemek- hez fordult segítségért, amelyek diplomáját ki- állították, kérve, tegyenek bizonyosságot amellett, hogy őket semmivel sem bíralták enyhébben, mint belföldi kollégáikat, sőt bizonyos szem- pontból még szigorubb mértéket alkalmaztak. Az első válasz a napokban érkezett meg a prágai német egyetemről.

A válasz senkit sem lepett meg, mert hi- szen annak tartalma egészen természetes. Higgadt gondolkodással fel sem lehet tételezni komoly tudományos intézetekről, hogy olyan orvoso-

kat és mérnököket fognak diplomával ellátni, akiknek a képzettsége hiányos. Még akkor sem, ha ezek az orvosok és mérnökök Kelet- európában fognak működni, hiszen ott is éppen olyan feltételek mellett gyógyulnak meg és halnak meg az emberek, ugyanolyan törvények szerint épülnek fel a házak, vagy dőlnek össze, mint Nyugaton.

Az egyetem válaszában szövege szösz szerint így hangzik:

DEKANAT DER MEDIZI- NISCHEN FAKULTÄT DER DEUTSCHEN UNI- VERSITÄT, PRAG.

Nro Exh. 21—15.

Von Dekane e de m - dizinischen Fakultät der deutschen Universität in Prag wird bestätigt, dass Herr Doktor

Silbermann Paul

dieselben strengen Prü- fungen, wie die inländi- schen Hörer abgelegt hat und dass ihm die Aus- übung der ärztlichen Praxis im Folge seiner fremdländischen Staatsan- gehörigkeit in der tsche- choslovakischen Republik nicht gestattet ist.

Prag, am 6. Jänner 1925.

Der Dekan: Bail m. p.

Babes professzor csupán egy dologról feled- kezett meg, amikor a külföldi diplomák elleni kirohanását intézte és pedig arról, hogy ő maga is Bécsben végezte az egyetemet és ott nyert diplomát. Bátran állítható, hogy azoknak a professzoroknak, akik ma a román egyeteme- ken tanítanak, legalább 50 százaléka ugyancsak külföldi egyetemeken nyerte kiképzését.

Mindez azonban nem igen feszélyezi a ro- mán közoktatásügyi kormányzat illetékes té- nyezőit, akik tovább folytatják irtó hadjáratu- kat a külföldi diplomák ellen, mert hiszen en- nél a kérdésnél nem a tudományos szempont a fontos, hanem a politika. Nszre sem vesszük és szép lassan kivirul Romániában, ha ebben a burkoló formában is, a numerusz klauzuzs.

DEKANAT DER MEDIZI- NISCHEN FAKULTÄT DER DEUTSCHEN UNI- VERSITÄT, PRAG.

No. Exh. 21—25.

A prágai német egye- tem orvostani fakultásának dekanatusa hivatalosan igazolja, hogy doktor

Silbermann Pál

ugyanazokat a szigoru vizsgákat tette le, mint a belföldi hallgatók és hogy a csehszlovák köztársaság területén idegen állampol- gársága miatt nem foly- tathat orvosi gyakorlatot.

Prága, 1925 január 6.

Bail s. k., dékán.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó- ság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

A mai naptár

A nagy hitehagyottak napjai ezek és mi szeretettel és megbocsátással röjjük föl nevü- ket az emlékezők naptárába. Mert még hűte- lenségükben is volt valami vigasztaló: ők azt hitték, hogy súlyos nyűg elől menekülnek és menekülő meg- futamodásukban is minket iga- zoltak. Nem lehet kimenekülni a népi és faji hovátartozóság- ból, tormaságok és keresz- tvek lemoshatják az anya- könyv tentával írott adatait, de nem tudják elmosni a

Kedd

5865 Sövat 23
1925 február 17

vérség kötelékeit: a zsidó marad elsődönak. Mindegyik érezte ezt, de csak kevesen voltak közöttük bátrak, akik nyíltan be is vallották ezt. Heine ezek közé tartozott. Egy keserű pillanatában megalázó tette ragadtatta ma- gát és megkeresztelkedett. Volt ebben a tetteben valami a kétségbeesett ember auto- viviszekciójából, valami elkeseredés saját népé- vel szemben és nagy megvetés az a társada- lom iránt, amelynek hitét vette fel. De hite- hagyásának első pillanatától kezdve a magát bűnösnek érző ember jóvátenni akarásával, szá- szoros hangon és kegyetlen, maró, szerető, arculesapó és mindent magábaölelő mindenek fölé emelkedéssel vallotta és hirdette zsidónak magát. És az ő zsidósága nem az a csömörle- tes ethikai ömlengés volt, amely az „általános emberi“ és az „emberiség“ hazug jelszavával annyira döglötessé tudja tenni a levegőt. Heine zsidósága pozitív és negatív vonatkozásban egyaránt a fajiságnak legutódatosabb kihangoz- tatása volt. A nagy gunyolódó nem rösteltette bevallani, hogy Mózes tanait tartja az emberi- ség legnagyobb művének, a hitehagyott Heine nem tudott meghalni addig, amíg hódoló, mesz- szire nem harsogó konfessziót nem tett a zsidó hit mellett és ezt a nagy, gögös, rajongó hit- vallását arcába nem csapta a világnak. És zsidóságának negatív megnyilatkozásai talán még erősebbek, még öntudatosabbak voltak. Féltelenül gyűlölte a kereszténységet és ez a gyűlölete a megkeresztelkedése után csak annál nagyobb erővel tört ki belőle.

„Odacsusztál a kereszthez, Ahhoz, akit véred megvet, Akit néhány hét előtt még Sárba gyurni volt a kedved.“

Ezt írja saját magáról és még hozzéteszi keserű öngunnyal:

„Óh, ezt a sok könyv cselekszi, Anna Burke, Haller, Schlegel . . . — Tegnap egy hős fekszik ágyba S ma egy piszkos fráter kél fel.“

Ilyen volt Heine hitehagyása. És a művei, ezek az örökké halhatatlan emberi kinyilatkoz- tatások, telve vannak pozitív zsidósággal, a költeményei, a „Héber melódiák“, a „Donna Klára“, „Almanzor“, „Atta-Troll“ nagy ro- mantikus drámája, az „Almanzor“, az egyetlen regénye, a „Bacherachi rabbi“ és minden egyéb prózai írása: csupa ragyogó, életet és zsidó- ságot igénylő, zsidóságot lehelő életvirág.

Ma van negyvenkilenc éve annak, hogy Párisban, (1956 február 17-én) örök álmra hunyta a szemét. És mi, a pozitív zsidóság tá- bora fájó, megbocsátó szeretettel hajtjuk meg zászlónkat nagy Heine emléke előtt, mert nagy volt, mint alkotó zseni, és árulásában is hű maradt a zsidósághoz.

(g. j.)

— Amikor a CFR. egy általa nyomorékká tett leány kártérítése ügyében licitál. Fenti című közleményünkkel kapcsolatosan a mai postával a következő tartalmu levelet kaptuk: — Tisztelt Szerkesztőség! Szombati számukban olvastam a rólam szóló cikket, mely ha jóindulatukból is lett közölve, a tényektől eltér, miért is kérem a kellő rektifikálását közzé tenni. Sebesülésem tényleg nagyon súlyos volt, mert a romániai orvosok több

szöri konziliu- putálni kell é az amputációt ráció és óvato szoroknak sike- lában amputá orvosok a kor- ezen csak Béc- pót specialista irtam, sikerült súlyos a seber- amig valamem Tisztelettel M

— A bu

kizárják a Mileff korm- nagy megdöb- országban. A tartott, amely vényjavaslato munista képv bulgáriai kom Mileff megye- nak tudja be- gondoskodnak megtalálni.

— Nyuga

dulnak. Bern viharokat jelen okoztak. Apper kéményeket cső- csavarta a viha- ömlött a földre. tenek Párisból havazás van. A zásban a hajók vizállása két na- lánói jelentés s havazások vann hó miatt a vas- töltés mentén a tovább vitte. Sa megromgált. Béd- erős viharok du- ki segélynyújtás

— A töröl

gátust Genfb- déstben. Ango kormány végleg veteket Genfba- tására, mivel ezt fel. Ezzel egyide- Görögországot, h- szék betöltéséről.

Ha egye- és diszkrétan, fő- ügyvezető Irod- nyad

— Egy a

diája. Aradról három hónappal huszonegyéves me- ügyében a nyom- tegnap a Maros e- tett a partra. Az holttest Hegedüs- az a véleménye- gyilkosság áldoz- felboncolását.

* Biztositu

Franco-Romana A- az ország minden

— Budapest

nagy emelked- utóbbi hónapban folyama tizenkét emelkedett, ami p- netében.

— Alib bas

ból jelentik: Ali- dözéskor megsebe-

— Az aradi

vendégeinek 85

Aradról jelentik: növendékei, mint gáztak az aradi a katolikus gimn- vették. A vizsgák ki, amely nagy n- növendékek mint vizsgáztató-bizotts- hogy a növendék ismeretesen készü-

és bánági zsidó.
 dr. Marton Ernő
 csak a forrás
 neg.
 85 lei, negyedévre
 ész évre 850 lei.
 tar
 ai ezek és mi
 rójuk föl nevü-
 Mert még hűte-
 is volt valami
 ök azt hitték,
 nyüg elől me-
 menekülő meg-
 ban is minket iga-
 ehét kimenekülni
 i hovátartozóság-
 rok és kereszt-
 atják az anya-
 al írott adatait,
 dják elmosni a
 arad zsidóknak.
 kevesen voltak
 be is vallották
 tt. Egy keserű
 ragadtatta ma-
 Volt ebben a
 t ember auto-
 edés saját népé-
 az a társada-
 fel. De hite-
 ezde a magát
 akarásával, száz-
 maró, szerető,
 ölelő mindenk
 rdette zsidóknak
 az a csömörle-
 ly az „általános
 zug jelszavával
 a levegőt. Heine
 vonatkozásban
 osabb kihangoz-
 nem röstellette
 artja az emberi-
 tchagyott Heine
 ig hódoló, mesz-
 nem tett a zsidó
 s, rajongó hit-
 világnak. És
 atkozásai talán
 sabbak voltak.
 ységet és ez a
 után csak annál

szöri konzilium alkalmával kimondták, hogy am-
 putálni kell és éppen ezért vittek fel Bécsbe, hogy
 az amputációt megakadályozzák. Ez többszöri ope-
 ració és óvatos orvosi kezeléssel a bécsi profesz-
 szoroknak sikerült is. Így tehát sem kezem, sem
 lábam amputálva nincsen s annakidején a romániai
 orvosok a konziliumok alkalmával kimondták, hogy
 ezen csak Bécsben, azaz külföldön létező híres orto-
 pát specialista segítségével használ. Ez, mint fent is
 írtam, sikerült is, de dacára még ma is olyan
 súlyos a sebem, hogy még sok idő és költség kell,
 amíg valamennyire is használhatók lesznek a lábaim.
 Tisztelettel Mihály Irén.

A bulgár kommunista képviselőket kizárják a parlamentből. Szófiából jelentik: Mileff kormányparti képviselő meggyilkolása nagy megröszérett és izgalmat váltott ki az országban. A kormány hosszu minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározta, hogy szerdán törvényjavaslatot nyújt be a kamarához a kommunista képviselők parlamenti kizárásáról és a bulgáriai kommunista sajtó betiltásáról, mert Mileff meggyilkolását kommunista propagandának tudja be. Mileff temetéséről államköltségen gondoskodnak. A gyilkosokat még nem sikerült megtalálni.

Nyugateurópában borzalmas viharok dúlnak. Bernből jelentik: Országszerte nagy hóviharokat jelentenek, melyek tekintélyes károkat okoztak. Appenzelben háztetőket szakított le, a kéményeket csövestől ledöntötte, a fákat törzstől kicsovarta a vihar. Tesziben vízőnzőszertű csapadék ömlött a földre. Hasonló országos viharokat jelentenek Párisból is. Egész Franciaországban erős havazás van. A Földközi tengeren az erős hullámzásban a hajók nehézségekkel küzdenek. A Rajna vízjárása két uapja négy méterrel emelkedett. Milánói jelentés szerint az olasz alpokban is óriási havazások vannak. A Berganó völgyében a magas hó miatt a vasúti közlekedés megszűnt. A vasutöltés mentén a szélvihar egy házat felkapott és tovább vitte. Savonában a vihar két házat erősen megrongált. Bécsben és környékén vasárnap éjjel erős viharok dúltak. A tüzoltóság sok esetben vonult ki segélynyújtásra.

A török kormány nem küld delegátust Genfbe a görög patriarchatus kérdésben. Angorából jelentik: Az angorai török kormány végleg elhatározta, hogy nem küld követeket Genfbe a patriarchatus ügyének megvitatására, mivel ezt a kérdést politikai ügynek fogja fel. Ezzel egyidejűleg a török kormány felszólította Görögországot, hogy gondoskodjék a patriarchatusi szék betöltéséről.

Ha egyezkedni kíván adósaival, hitelezőivel, gyorsan és diszkrétan, forduljon bizalommal az „EXPRESS”-hez, az egyeztető Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. Telefon 22-25

Egy aradi mozdonyvezető tragédiája. Aradról jelentik: Az aradi rendőrségen három hónappal ezelőtt bejelentették Hegedüs István huszonegyéves mozdonyvezető eltűnését. Az eltűnés ügyében a nyomozás nem vezetett eredményre, míg tegnap a Maros egy oszlásnak indult holttestet vett a partra. Az agnoszkálásnál kiderült, hogy a holttest Hegedüs Istvánnal azonos. A rendőrségnek az a véleménye, hogy a fiatal mozdonyvezető gyilkosság áldozata és ezért elrendelte a holttest felboncolását.

Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselőt az ország minden helységében.

Budapest város kölcsonárfolyamának nagy emelkedése. Londonból jelentik: Az utóbbi hónapban Budapest városának kölcsonárfolyama tizenkét fontról tizenhét és fél fontra emelkedett, ami példátlan eset a kölcsonák történetében.

Alib basa belehalt sebeibe. Angorából jelentik: Alib basa, aki a parlamenti lövöldözéskor megsebesült, belehalt sebeibe.

Az aradi katolikus gimnázium növendékeinek 85 százalékát buktatták el. Aradról jelentik: Az aradi katolikus gimnázium növendékei, mint ismeretes, a napokban vizsgáltak az aradi állami gimnáziumban, miután a katolikus gimnázium nyilvánossági jogát elvesztették. A vizsgák eredményét tegnap hirdették ki, amely nagy megröszérett keltett, mert a növendékek mintegy nyolcvanöt százalékát a vizsgáztató-bizottság elbukatta, dacára annak, hogy a növendékek, a tanárok szerint lelkiismeretesen készültek a vizsgára.

Ha szép és eredményesen hirdetni óhajt vagy propaganda tervezetét óhajt ki- dolgoztatni, forduljon az „EXPRESS”-hez, az egyeztető Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8 sz. Telefon 22-25

Öt újabb holttestet hoztak fel dortmundi bányából. Dortmundból jelentik: A bányakatasztrófa öt újabb holttestet hoztak fel a felszínre. Két áldozat holttestét még nem sikerült feltalálni.

Tagad a Váci-utcai asszonygyilkos. Budapestről jelentik: Ma kezdte meg a budapesti büntetőtörvényszék Oreskovits Bogumilné gyilkossági esetének tárgyalását. Tudvalevő, hogy Oreskovitsné Váci-utcai lakásán meggyilkolta Ruffersberg Irmát. A vádlott a kérdésekre kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mire az elnök arra szólítja fel, hogy legyen bűnbánó. Oreskovitsné tovább megmaradt azon álláspontján, hogy nem volt szándékában meggyilkolni Ruffersberg Irmát. Ezután elmondja, hogy unokanővére gázmérgezésből halt meg. Mikor holtan látta meg Ruffersberg Irmát, kétségbeesés szállotta meg, nem mert a rendőrségre menni és másnapig akart várni, de mert félt attól, hogy a holttest fel fog puffadni, szétvagdosta. Beismerő vallomást csak azért tett a rendőrségen, mert harminc detektív fogta körül.

Herriot Londonba megy a kölni kérdés rendezésére. Londonból jelentik: A londoni „Observer” értesülései szerint Herriot két nap múlva Londonba érkezik, hogy részt vegyen a kölni zóna kiürítése körül felmerült kérdések rendezésének tárgyalásában.

Dolgoznak az új menetrendtervezeten. A kolozsvári üzletvezetőség illetékes osztálya az új menetrendtervezeten dolgozik. Az új menetrendben nem lesznek lényegesebb változások, mert a fővonalok csatlakozását már öt évre megállapította a nemzetközi vasutkonferencia. Öt-tíz perces differenciákról van szó, amelyek vonatkoznak egyes vonatok sebességének fokozására, vagy csökkentésére. Harmónikusan a pályák jelenlegi állapotára nézve.

Ruprecht herceg a nacionalisták köztársasági elnökjelöltje. Berlinből jelentik: A német sajtó érdekes hírt közöl. A hír szerint Ruprecht herceget a nacionalisták a májusi köztársasági elnökválasztásokon elnökjelöltnek akarják felléptetni. Ha a Hohenzollern jelölése ellen állást foglalnak, majdnem bizonyosra vehető, hogy Marxot választják meg elnöknek. Ebert ugyanis kijelentette, hogy az elnökséget nem vállalja újból.

Ötvenmillió agrárhitel Erdélynek. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala igazgatósága a mai napon ötvenmillió lej agrárhitelt szavazott meg, amelyet az erdélyi vármegyékben fognak szétosztani. Kolozs megye ebből a hitelből négy milliót kap, Brassó ötmilliót, a székelyföld tizenegymilliót, Szatmármegye pedig hárommilliót lejt fog kapni. A fennmaradó összeget a többi megyék között arányosan fogják felosztani.

A Magyar ellenzék feladja passzivitását. Budapestről jelentik: Beavatott ellenzéki főirásból az a hír szivárgott ki, hogy a választójogi törvényjavaslatot parlamenti tárgyalásának be- terjesztésekor a passzív ellenzék bevonul a parlamentbe.

Betörők garázdálkodása Temesváron. Temesvárról jelentik: A temesvári Raducsiner-féle drogériába az elmúlt éjjel betörték és onnan mintegy negyvenötezer lej értékű árut vittek el. Az azonnal megindított nyomozás eredményre vezetett, mert a rendőrségnek sikerült a tetteseket elfogni. A tettesek neveit a nyomozás érdekében a rendőrség egyelőre nem közli.

Rosszabodott Hötzendfordi Conrad állapota. Bécsből jelentik: Hötzendorfi Conrad, a volt monarchia vezérkari főnökének állapota válságosra fordult. Magas korára való tekintettel, a folyton ismétlődő gyengeségi rohamok aggodalomra adnak okot.

Ha szeretne üzletet, gyárat, bányát vagy más ipar-üzemet venni, bérelni, vagy bérbeadni, elszám- lásra átadni, vagy átvenni, elsorangú munkaerőt vagy állást keres, avagy bármit akar megvenni, vagy gyors és megbízható kurier útján óhajtja ügyeit el- intézni, úgy „Express” Híradási Kurier és forduljon az „EXPRESS”-hez, az egyeztető Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. szám. Telefon 22-25.

Pánik Franciaországban a frank zuhánása miatt. Párisból írják: Franciaországban új- ból általános pánik tört ki a frank zuhánásaért, amely Zürichben február elseje óta 2816-ról 2660-ra, Budapesten pedig 3900-ról 3745-re esett. A francia minisztertanács erősen foglal- kozik a frankzuhanás ügyével és szigorú intéz- kedéseket akar életbeléptetni a frankkal való üzérkedések és az adóeltuloklások ellen.

A mai minisztertanács. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt minisztertanács volt Bratianu Jonel elnökletével. Constantinescu Tancred ipar- és kereskedelmi miniszter beszámolt külföldi útjának eredményeiről, az idegen tőkének az ország helyreállításába való bevo- nását illetően. A miniszter közölte, hogy már- cius hóban egy svájci pénzemberekből és nagy- iparosokból álló bizottság érkezik Romániába a természeti erők értékesítésének tanulmányo- zására az elektrofikálás szempontjából. Mosoiu tábornok közlekedési miniszter, kérte a kor- mány támogatását a beszarabiai utak helyre- állításához. Duca külügyminiszter előterjesztette a külügyminisztérium átszervezéséről szóló ja- vaslatát, mire a minisztertanács véget ért.

Krasszin hajlandó elismerni Orosz- ország régi adósságait is. Párisból jelentik: Krasszin a Havas-ügynökség tudósítójának nyi- latkozatot adott, melyben kijelenti, hogy a mult problémáit el kell intézni. Oroszország, amennyiben megkapja a mezőgazdasági és ipara helyreállításához szükséges kölcsönt, hajlandó kettős adósságát elismerni és pedig nemcsak az új hitelezőkkel szemben, hanem a régiéket egy részét is. Az orosz-francia barátság jelentőségét Oroszország is elismeri.

Beregi Oszkár a budapesti Renaissance- színházhoz szerződött. Budapestről jelentik: Beregi Oszkár, aki a magyarországi tanácsköz- társaság bukása után, noha semmi büne sem volt, külföldre emigrált, ma hazatért Buda- pestre. Beregi Oszkár, aki állandó tartózkodásra jött Budapestre, egyelőre két hónapra a Re- naissance-színházhoz szerződött.

Oradea-Maren hirdetések, előfizeté- ket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet nagyváradi képviselője, Blum Zsigmond. (Ezredévi emlék-tér) Parcul Eminescu 2. sz. (Ernyőüzlet).

Orvosi hír. Dr. Krémer Ármin fogorvo rendeléseit dr. Vass Zoltán, az egyetemi fogászati klinika orvosával egyetemben újból megkezdte. Rendelési órák délután 2-6-ig. Calea Regele Ferdinand 34. földszint. (Metropol-kávéház épüle- tében.)

Aki Purgót vesz eredeti dobozban, biztosan megkönnyebbül.

Ne féljen! Hyperol-lal készítse száj- vizét, megvédi fertőző betegségektől, torok- fájástól. Kapható minden gyógyszerárban és dro- gueriában.

Veszünk
 hetenként 4 wagon mangánica kovar disznót 130 kg -ól feljebb, „EXPRESS” Export-Import osztálya, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. Telefon 22-25

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya min- den színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlin harisnya divat- színben	lei	69
C érna-muszlin minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTER 13

Dívatkezdőkben és kötöttárakban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A belföldi vaspiac helyzete

A világ vas, acél és nyersolajtermelése 1924-ben

(Cluj-Kolozsvár, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egyik nagy angol közgazdasági lap kimutatást közöl a világ 1924. évi vas-, acél- és nyersolajtermelésének eredményéről. A kimutatás szerint a világ egész nyersvastermelése 64,630.000 tonna, az acéltermelés pedig 73,575 ezer tonnát tett ki. Az egyes államokra vonatkozólag a vas- és acéltermelés eredménye a következőképpen oszlik meg:

	vas:	acél:
Egyesült-Áll.	31,000.000	37,000.000
Anglia	7,319.000	8,221.000
Németország	8,200.000	8,500.000
Franciaország	7,500.000	6,850.000
Belgium	2,800.000	2,850.000
Luxemburg	2,125.000	1,850.000
A többi államok	5,686.000	7,504.000

A kimutatás összehasonlítja a múlt évi vas- és acéltermelés eredményét, amely kerekében körülbelül 66 millió tonna vasat és 75 millió tonna acélt mutat ki, az 1913. évi termeléssel szemben, amely 77 millió tonna volt vasban és 75 millió tonna acélban. A tavalyi termelés eredménye tehát csak a vasnál marad alatta az 1913. évi termelésnek. A világ nyersolajtermelése 1924-ben 1013 millió hordót tett ki, ami hétmillió hordóval több, mint az

Az egész világra kiterjed a drágulási index emelkedése. A legutóbbi nemzetközi kimutatás szerint az elmúlt évi rossz termés világszerte megindította a drágulás lavináját és ha az egyes országok drágulási arányát vizsgáljuk, úgy kivétel nélkül az áremelkedés meredek vonalát figyelhetjük meg. Ez alól még Amerika sem kivétel, ahol az indexszám egy hónap alatt 145-ről 147-re emelkedett, míg Angliában ugyancsak két pontos emelkedéssel az indexszám 184-re ugrott. Franciaországé 514-ről 518-ra, Olaszországé 620-ról 640-re, Svédországé 162-ről 163-ra, Norvégiaé 276-ról 277-re, Dániaé 232-ről 234-re, Svájcé 170-ről 171-re, Csehszlovákiaé 1008-ról 1020-ra, Ausztriaé 20766-ról 21181-re, sőt Románia sem kivétel, ahol mint legutóbb erről beszámoltunk, az index különösen a kenyérmagvak árának felfelé törése folytán jelentősen emelkedett. Az egész folyamatot kritikussá teszi, hogy a világ drágasági hullámának megállására pillanatnyilag nincs is kilátás és az európai áru- és piacok helyzete sem ítéhető meg tulságosan biztatón.

Magyarországi malmok buzávárlása Amerikában. Budapestről jelentik: A budapesti Viktoria malom az érdekkörébe tartozó malomvállalatok számára közvetlen vásárolt be gabonát Amerikában. A magyar kormány ugyanis a gabonaneműek számára vámmentes behozatalt engedélyezett. Az amerikai gabonából az első szállítmány máris megérkezett Triesztbe, a továbbiakat rövid időn belül várják. Remélik, hogy Magyarországon ezáltal sikerül a liszt árát erősen leszorítani s ezzel egyidejűleg a malmok üzemének zavartalan forgalmát is biztosítani.

Rövidesen üzembe helyezik az aradi cukorgyárat. Aradról jelentik: Megírta az Uj Kelet, hogy Aradon a papírgyár épületében megfelelő átépítés után cukorgyárat akar létesíteni egy tőkeérdekeltség. Ugyancsak jelentették, hogy az erre vonatkozó tárgyalások kedvező befejezést nyertek, amennyiben a konzorciumban egy belga tőke-csoport is részesedést vállalt. Mint értesülünk, a cukorgyár felszerelése a napokban érkezett meg Aradra és így a cukorgyárat rövidesen üzembe helyezik.

Az aradi malmok beszüntették az őrleést. Aradról jelentik: Az aradi malomtulajdonosok bejelentették a város terménybizottságánál, hogy a mai napon beszüntetik a buza-őrleést. Az üzembeszüntetés oka — ép úgy, mint a többi városi malmoknál — az, hogy a régi gabonakészlet elfogyott, újat pedig maximum árán beszerezni nem tudnak. Ertesülésünk szerint a termény-bizottság illetékes helyen kérni fogja a rekvirálás elrendelését.

előző 1923. évben. A termelésnek legnagyobb fokú emelkedését jelenleg az amerikai, az oroszországi, a perzsiai és a romániai nyersolajforrások mutatják.

A belföldi vaspiacra továbbra is stagnálás mutatkozik. Némi kereslet van földművelő eszközökben, épületvasalások iránt azonban jóformán semmi érdeklődés sincsen. A vas alapára egyébként 11:30, melyből a középkereskedőnek 1:85 lej bonifikációt adnak. Sodronyszeg 15:50, sodronyhuval 15:50, betonvas 11:30, formavas 11:45, vasgerenda 11:30, abroncsvas 12:60, finom bádoglemez 1:50 cseh korona, Resica 16:50-ért adja. Resica ezenkívül a felárakból 50 százalékos engedményt ad.

Vasfedényekben a kereslet gyenge. A gyárak beszüntették a súly szerinti számlázást a visszatértek a régi alapárakhoz, melyekből 40 százalékos engedményt adnak, de még ezenfelül különféle bonifikációkat is nyújtanak. A szerzősámárak eddig nem emelkedtek, azonban a német áruk háromszoros vámtétele legalább 10—15 százalékos közvetlen drágulást jelent, ezenfelül még a közvetítés költségeit, melyet magyar és osztrák kereskedők fognak élvezni, mert a német árukat semmiképp sem tudjuk nélkülözni.

A bukaresti kereskedő-kongresszus Bukarestből jelentik: Tegnap zajlott le a Sfatul Negustoresc által egybehívott országos bukaresti kereskedő-kongresszus. A kongresszuson a Vadul Comercial és az üzletek bérszerződésének kérdését tárgyalták meg. Számos hozzászólás után a kongresszus határozati javaslatot fogadott el, mely szerint kéri a kormányt, hogy az üzletek bérszerződését két évre, tehát 1927. április elsejéig hosszabbítsa meg. A határozati javaslattal bizottság keresse fel Tancred Constantinescu kereskedelmi minisztert, aki kijelentette a bizottságnak, hogy Marzescu igazságügyi miniszterrel meg fogja tárgyalni a kereskedők kívánságát, annyit azonban már is közölhet, hogy még e hó folyamán olyan átmeneti intézkedést fog a kormány életbeléptetni, amely alkalmas lesz arra, hogy a kereskedők, mint a háztulajdonosok érdekeit kielégítse. Itt említjük meg, hogy a háztulajdonosok ugyancsak tegnap tartottak kongresszust Bukarestben, amelyen az üzlethelyiségek szabadforgalmának visszaállítását követelték.

A mai valutapiac

A mai napon szilárdan indult a devizapiac, délfele azonban lanyhullás állott be. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 358—360, magyar korona 370—372, cseh korona 5:80—5:88, francia frank 10:25—10:30, svájci frank 38:20—38:30, dollár 197:00—198:00, angol font 945—948, olasz lira 8:15—8:20.

Valutapiac február 16-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1034:00, Berlin —, London 945:00, Newyork 197:00, Róma 818:00, Zürich 38:00, Bécs 27:80, Prága 582.

Bukarest. Valuták: Napoleon 735:00, márka 46:00, leva 133, török lira 101, font sterling 930, francia frank 10:65, svájci frank 37:00, olasz lira 820, drachma 320:00, dinár 310:00, dollár 195:00, lengyel marka 35:00, osztrák korona 28:00, magyar korona 26:00, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123:62—123:62, Amszterdam 208:75—208:60, Newyork 519:25—519:50, London 2478:00—2479:00, Páris 2660:00—2715:00, Milánó 2125:50—2135:00, Prága 1540:00—1540:00, Budapest 72:00—72:00, Belgrád 850:00—850:00, Bukarest 263:75—265:00, Varsó 100:00—100:00, Bécs 73:20—73:20.

Párisi tőzsde: Bukarest 975:00, Zürich 369:00.

Újabb kényszeregyezés. Fuchs Izidor máramarosszigeti fűszerkereskedő csődönkívüli kényszeregyezési eljárás megindítását kérte a törvényszéknél. Fuchs aktívája 220 ezer lej, 714 ezer lej passzívával szemben. Hitelezőinek 30 százalékos kvótát ajánlott fel.

KÖZPONTI BAR CENTRAL
minden este 10 órakor

GARRET

a repülő gummiember — és még 15 attrakció.

VELMA SUCHARD

CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG

Biztosítsunk az

„ORIENT“

Általános Biztosító R.-T.-nál

Ha pénzt biztos alapon óhajta kölcsönt
gyűmölcsösztetni vagy
óhajta felvenni, forduljon az „EXPRESS“ Bankházhoz,
Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8.

Lloyd 3946

Ritka alkalom!

Előrehaladott
idény miatt

szenzációs árak

TEÁSKANNÁ

„tartalomdus“

AZÉRT LEGOLCSÓBB ÉS EGYUTTAL A
LEGFINOMABB TEA HASZNÁLATBAN

Futbalmérkő

A Haggibbor jól nyu győzelme az aradi Hakoa

(Cluj-Kolozsvár

sitőjától.) Tegnap tek a sporttelepek ban megindult a

A kolozsvári

héten is játszottak

tegnap vette kez

kelt a Haggibbor

Béla nagyszerű fo

gólokban nem jut

csatárok gólképte

Fahn mellett m

csatár van a csap

más lett volna. K

mely a legjobb f

pattól, a Victoriát

seget szenvedett.

megtartotta öszi

győzelmeit.

Részletes ere

gibbor—CFR 1:1

csapat szerzi meg

vén, rá pár perc

játékidő, de külö

Haggibbor uralja

gólképtelensége m

zik. Egyik fél se

perces mérkőzést,

nézett végig.

KMTE—Husos

játszottak, sőt tán

lepetést keltett.

Victoria—KKA

kal szereplő kere

a Victoria szorgal

— kiváló. A mér

mig az előző kettő

Nagyvárad.

csapatok tartaléko

és Ströck, aki ez

gólokat.

Temesvár. K

3:0 (1:0). A Döme

tűnő formában va

még ellenáll, azutá

Kinizsi minden n

TMTE—AMTE

munkáscsapat mér

mével végződött.

Unirea—Kadin

TAC—Politech

Arad. ATE—

Hakoah—Olimp

ban szereplő Hako

Olimpia felett me

Külföld

Az UTE revans

szenvedett veresé

Amint legutóbbi

pesten tegnap kezd

FTC és az MTK ki

csapat játszott a teg

nagyobb meglepetés

a VAC felett. A b

két mérkőzés is vol

ról következő távira

MTK—DVSC

utasok váratlanul k

végig reális ellenfél

gólokat Opata rugta

Vienna—FTC

FTC az első félidőt

ményt nem tud elé

megsérül s helyébe

dik félidőben ő is

mérkőzést. A másod

mezőnyt és támad

percben kornerből

percben Fischer bea

Az utolsó percekben

egyenliteni, azonban

rontanak.

Bajnoki mér

(1:0). Az UTE-ba

Kettőjükkel megerős

SPORT

Futballmérkőzések országszerte

A Haggibbor jól startolt. A Kinizsi nagyarányú győzelme az aradi Gloria-CFR felett. Az aradi Hakoah nagyszerű formában

(Cluj-Kolozsvár, febr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap végre mindenütt megélnék a sporttelepek, az ország nagyobb városai-ban megindult a futballsport.

A kolozsvári pályákon ugyan már a múlt héten is játszottak, ténylegesen azonban csak tegnap vette kezdetét a szezon. Megelégedést kelt a Haggibbor startja, de különösen Braun Béla nagyszerű formája. Hogy a csapat játéka gölökben nem juttat kifejezésre, kizárólag egyes csatárok gólképtelenségének köszönhető. Ha Fahn mellett még csak egy valamire való csatár van a csapatban, az eredmény gólokkal más lett volna. Kielégítően indult a KKASE, mely a legjobb formában lévő kolozsvári csapatból, a Victoriától alig minimális arányú vereséget szenvedett. Temesvárt ugyilátszik a Kinizsi megtartotta őszi formáját s egymásután aratja győzelmeit.

Részletes eredmények: Kolozsvár, Haggibbor—CFR 1:1 (1:1). A vezetőgölt a vasutas-csapat szerzi meg tizenegyes büntető-rúgás révén. rá pár percere Reményi egyenlít. Az egész játékidő, de különösen a második féldőben a Haggibbor uralja a mezőnyt, de a csatárok gólképtelensége miatt az eredmény nem változik. Egyik fél sem vette komolyan a 2x35 perces mérkőzést, melyet mintegy 1000 ember nézett végig.

KMTE—Husos 2:2 (2:1). A Husosok szépen játszottak, sőt támadósrúk fürgé játéka meglepetést keltett.

Victoria—KKASE 3:2 (2:1). A két tartalékkal szereplő kereskedőcsapat teljesítménye — a Victoria szorgalmas tréningjét tekintetbe véve — kiváló. A mérkőzés a nagypályán folyt le, míg az előző kettő a vasutas pályán.

Nagyvárad. NAC—Bihorul 3:1 (2:0). A csapatok tartalékoltan állottak föl, Grünbaum és Ströck, aki ezuttal csatárt játszott, rugták a gölokat.

Temesvár. Kinizsi—Gloria CFR (Arad) 3:0 (1:0). A Döme által trenirozott Kinizsi kitűnő formában van. Az első féldőben a CFR még ellenáll, azután azonban megadja magát. A Kinizsi minden nehézség nélkül győz.

TMTE—AMTE (Arad). 2:0 (1:0). A két munkás-csapat mérkőzése a temesváriak győzelmével végződött.

Unirea—Kadima 5:0 (3:0).

TAC—Politechnikum 4:0 (2:0).

Arad. ATE—Egyetértés 6:0 (3:0)

Hakoah—Olimpia 3:1 (2:0). A másodosztályban szereplő Hakoah győzelme az első osztályú Olimpia felett meglepetés.

Külföldi eredmények:

Az UTE revansot vett a VAC-tól az ősszel szenvedett vereségért. Vienna-FTC 2:0 (0:0)

Amint legutóbbi számunkban megírtuk, Budapesten tegnap kezdetét vette a bajnoki szezon. Az FTC és az MTK kivételével valamennyi elsőosztályú csapat játszott a tegnapi első fordulón, melynek legnagyobb meglepetése az UTE nagyarányú győzelme a VAC felett. A bajnoki mérkőzéseken kívül még két mérkőzés is volt Budapesten, amelyek lefolyáról következő táviratunk számol be:

MTK—DVSC 2:0 (2:0). A debreceni vasutasok váratlanul kemény ellenállást fejtettek ki és végig reális ellenfelei voltak a bajnokcsapatnak. A gölokat Opata rugta.

Vienna—FTC 2:0 (0:0). Bíró Iváncsics. Az FTC az első féldőben többet támad, azonban eredményt nem tud elérni. A 25-ik percben Pataki megsérül s helyébe Kelemen áll be, majd a második féldőben ő is kiáll és Heger játsza végig a mérkőzést. A második féldőben a Vienna uralja a mezőnyt és támadást támadásra vezet. A 15-ik percben kórnerből Gschwiedel gölt fejel, a 24-ik percben Fischer beadásából Ryba lövi a másodikikat. Az utolsó percekben az FTC-nek alkalma nyílik egyenliteni, azonban a csatárok biztos labdákat rontanak.

Bajnoki mérkőzések: UTE—VAC 3:0 (1:0). Az UTE-ban játszott Priboj és Paulusz is. Kettőjükkel megerősödvé az UTE a legjobb csapa-

tok egyike ma Budapesten. Priboj és Jeszmás a gólrugók.

III. kerület—BTC 3:0 (1:0). Durva játék. A BTC erősen tartalékolva játszott.

Vasas—Zugló 0:0. Mindkét csapaton meglátszott a tréning-hiány.

NSC—KAC 2:0 (0:0). A kispestiek csak az első féldőben bírták a mérkőzés iramát. Az egyik gölt Rémai II. rugta.

BEAC—Törekvés 1:1 (0:1). A BEAC-nak sikerült egy pontot elvenni a kitűnő vasutas csapatától.

A budapesti bajnokság állása ma a következő: MTK 21, FTC 16, Vasas 15, NSC 15, III. kerület 13, VAC 13, KAC 12, UTE 10, Törekvés 10, Zugló 8, BEAC 4.

II. oszt. bajnoki eredmények: Husos—Postás 0:0, EMTK—33. FC 1:0, MAC—BAK 1:1, Ékszerész—KTE 2:0, UMTE—Föv. TK 2:1, ETK—KAOE 1:1, TTC—UTSE 3:1. A TTC-ben játszott Bornstein is, aki két gölt is rugott.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Magyar Színház heti műsora

Kedd: Asszonyvölgy (Ujdonság, negyedszer, Táray Ferenc vendégjátékával, Premie e ke yárákkal, Bérletszűnetben, s o o a: 7.)

Szerda: Egy magyar nábob (Ünnepi előadás Jókai Mór születésének 100 ik évfordulóján, bevezető előadás tart Janovics Jenő dr. Napi bérlet 73 szám A, premiera helyárakkal, sorozat 72)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Kedd, február 17. Premier. *Oliver Twist.* Színházi szentimentális dráma, 8 felvonásban, Charles Dickens regénye után. Főszerepben a csodagyermek: Jackie Coogan.

Uránia-mozgó Kedd, február 17. *Az ember bestia.* Szenzációs tragédia 7 felvonásban, Honoré de Balzac regénye után. Főszerepben P. Menichelli.

Apollo-mozgó. Kedd, február 17. *A vakmerő.* Szenzációs amerikai cow-boy-dráma, 5 felvonásban. Főszerepben a vakmerő amerikai lovas: Jonas Buck.

Kávésok figyelmébe!
legjobb reklámja a
Kiszling-csillárok lesznek.

Kiszling Rudolf és Fia — Román csillár és bronz-urugyára — Timisoara.

Lebovics Béla szalámigyára
Cluj, Malom-utca 8. **Vizonteladónak nagy ár kedvezmény.** Árjegyzék es chechscher kivanatr ingyen. Rador No 2422

Exlibris
— **Könyvolvasók lapja** —
Kérjen prospektust **LEPAGE**-től Kolozsvár.

Jönnek a hideg és a nedves napok
Ezrek és ezrek panaszkodnak meghalásról, nátháról és reumatikus fájdalmaikról. A mi elektromos

házi fényfürdőnk

a legjobb oltalom mindezek ellen. Izzasztó hatása van, a szívet nem támadja meg s ezért különösen jó hatása az anyagcsere zavarainál. Minden elektromos vezetékbe bekapcsolható.

Kapható: SIEMENS és HALSKE művek
gyártmányainak elárúsítójánál, Cluj, Piata Cuza Voda No 15. Román Villamossági Társaság, Siemens—Schuckert R.-T. Gyengeáram osztály Rador No 2418

Ára: 3600 lej
Kérje prospektusunkat.

Fett hering
fel és egész tosnás, kapható

Léb Fivéreknél
Telefon Cluj. Telefon 471

ZIMMER Resbo RT
BUÇURESTI
NÖVÉYOLAJ-ÉS ÁSVÁNYZSIROSZTÁY

SALÁTA-ÉS MAYONNAISEOLAJ
„FLOR EXTRA”

NAPRAFORGÓ-ÉS REPCOLAJ

NYERS LENOLAJ ÉS LAKKLENOLAJ

„MONOPOL”
FÖZÖTT LENOLAJ

DUPLÁN FÖZÖTT LENOLAJ

CONSISTENS ZSIROK.

BÖR-SZIJ-ÉS PATAZSIR

KAPHATÓK MINDEN JOBB ÚZLETBEN

Telefon 12-29. „Rador” No 2398
BUZETZKÓ utóda

F. Kuck
Gal. Reg. Ferdinand No 2.
Szövet, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel bétsárak és paplan nagyraktára.

február 17
CENTRAL
T
5 attrakció.
RD
ESSEGE
z
T
R.-T.-nál
ölcsoñt
SS* Bankház-
adi-utca 8.
k
us
YUTTAL A
ÁLATBAN

APRÓHIRDETÉSEK

Egyzeri közlésnél egy szöveg, vastagabb betűvel 6 lej. Legkevesebb apróhirdetés 30 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetések díja előre fizetendő.**

Elköltözés miatt belvárosban családi ház előnyösen eladó. Ertekezni Nagy-áruház Piata Mihai Viteazul. 8543

Eladó
8 drb Rast és Gasser villanyerőre berendezett **varrógép**, hozzá 1 drb 1 1/2 lóerős **motor**, teljesen felszerelve, **55,000 lej**. Továbbá 1 drb. hímzőgép és 1 drb. cakkzó gép.
Columbia, Oradea Mare.

Héber-német nyelvórákat — csoporttanítást is — vállal, társalgási módszerrel oktató, perfekt nyelvtanító. Cím a kiadóban. 8572

Családi okoknál fogva sűrűn eladó 50 hold prima szántóföld, 4 1/2 hold erdő, teljes mezőgazdasági felszereléssel, 40 drb. marhának való istálló. Szükség esetén eladó ház és kert is a község közepében. Vasutállomás és autóbussz-forgalom a községben. Cím a kiadóban. 8591

Motorok
Szivógáz 20—60 HP. B nzin 4, 5, 10, 16 HP. Nyersolaj 16, 20, 40, 45 HP. Diesel 40, 50 HP. **Gőzgépek** félstabil 30, 40, 50, 60, 70 HP. Compound-stabil 60, 70, 80 HP. Összes gépek gyárilag javítva azonnal szállíthatók. Kedvező ár mellett. Kérjen árajánlatot. Friedrich Testvérek, Timisoara.

בנין תורה ודבר מומחה בעל תפילה וקורא sucht Posten in Kongress oder Status quo. Gemeinde per sofort. Anfrage unter „Parnosso“ an die Administration des Blattes.

Lakást keresek azonnalra 2—3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel. Egy komplett úri és gyermekszoba berendezés eladó. Ertekezni Magasinul Mare, Piata Mihai Viteazul. 8583

Motorokat, benzín, nyersolaj, szivógáz, 15 lóerőtől fölfelé, törött állapotban is keresek készpénz mellett vételre, Elias Győző, Timisoara, Radulescu 6.

Eladó jól bevezetett kőszerszalaggyár, központban, hosszabb házbérszerződéssel. Lékai Béla, Dej. 8587

Ha rögtön biztos és precíz **információt** óhajt **bel- vagy külföldi cégek** ről, egyénokről, forduljon az „EXPRESS“ Tudakozó Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hunyádi-utca 8. Telefon 22-25.

Házvezetőnő 30—50 év körüli, izraelita, vallásos öregebb urhoz, vidéki városba kerestetik. Ajánlatok „Házvezetőnő“ jellegre a kiadóba kéretnek. 8586

Elsőrangú szabászt keres a „Victoria“ fehérnemű üzem azonnali **beleépésre.**
Str. Regina Maria 24.
Zsidó fiatalember ellátást kap Egyetem-u. 5, a. 3.

Ha kíván **Temesváron** bármit beraktározni vagy bizományban értékesítés végett elhelyezni, **arut exportálni, importálni**, biztos alapon **szállítani**, forduljon bizalommal az „EXPRESS“ Import-Export Szállítási és Beraktározási osztályhoz, Belváros, v. Hunyádi-utca 8. Telefon 22-25. Fiókok: Bucuresti, Oradea-Mare, Targul-Jacusc, Cernauti, Caransebes, Chisinau etc.

Eladó gépek. 3 drb revolver falcseréprés, új. 3 drb. Duda- és falcseréprés, kézi és erőhajtásra. 3. számú Ganz-féle téglaprés, napi teljesítmény 10,000 drb. 1. számú téglaprés, hozzá cserepantomata és 10,000 drb szarító keret. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal szállíthatók. Friedrich Testvérek Gépgyár, Timisoara. 1819

Ől és vágott tűzfát legolcsóbb napi áron szállít Feuerstein, Hosszu u. 26. Telefon 10-42. 8578

Transzmissiót Martinacépból, csiszolva, különként 24 lej, gyűrűs csapágyak, kuplungokat, fali-gyámokat stb. előnyösen szállít, kiváló minőségben Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara.

ED. OBERLEITNER'S SÖHNE
Mähr. Schönberg gyári lerakata
Lenvászon
Lendamasztárak
Lenzsebkendők
Kondor Lászlónál, Arad, Str. Crisan (Karolina) 8. Csak viszonteladóknak.

Veszünk v. gondtalanban ócska öntött gépvasat, sárgaréz, bronzot és alumíniumot.
Archimédes mérleggyár
Heffer & Co. Cluj, Strada General Poetas 19—21.

Talcum (Federwei) és Pudertalcum legprimább stajer áru minden mennyiségben.
Csontolaj üvegekben, csinosan csomagolva.
Vaselinolaj hordóban és kisebb tételben is állandóan legolcsóbb napi áron kapható.
Telef: n: 1-35 és 4-07
Aradi Olajipar
R-T-nál — Arad.
Telegramm: Olajipar.

Mindenütt kaphatók Rador
Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna
Kolozsvár sörkülönlegességek
Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár

Veszünk

bármily mennyiségben **gyertyán rönköt**, egyméter hosszútól és 24 cm. közep-vastagságtól felfelé, friss termelést, továbbá 30 cm.-en felüli, száraz és göcsmentes hárs- és égerrönköt és 20 cm.-en felüli nyárfa rönköt.

Fizetünk

meghitelezéssel, duplikát ellenében **azonnal!**

Csak köbméterenkénti fix árral ellátott ajánlatokat kérünk és pedig gyertyánra és nyárfára ab vagy feladó állomás, a hárs és égerre ab vagy magyar határ elvámolva.

Keresünk

megvételre bármily nagy terjedelmű **fenyő** és tölgy **erdőt**, továbbá 30,000 drb. 2'40, 2'50 és 2'60 tölgytalpát azonnali átvétel és kifizetésre, azután egy 2 vagy 3 gatteres modern fűrészt fával és nagyobb mennyiségű **akác rönköt**.

Vállaljuk

puha- és keményfa erdők letermelését, közelítését és szállítását, erdők, üzemek és készárutételek elhelyezését és **faárnyagok állandó nyers anyaggal való ellátását** a legpontosabban és a legszolidabban.

Lemnex Fakereskedelmi Vállalat

Cluj, Str. Dr. V. Babes 19.

szállítást Nyersolaj és Kőszerszalagok a T. nyomán Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

Szerkesztőség hivatal és nyomda Kolozsvár, St. B. Pop (Brassay-utca) Telefon: Szerkesztőség és kiadói hivatal — Zs. N. Sz. — A kéziratok szerkesztőségünkhez adunk vissza.

1925 február 18

A magyar

Tegnap a táviró hirt közvetített B magyar kormány vott egybe, amelye hogy a magyarorsz szabályait jóváhagy ez annyit jelent, h délyezhető-e a zsid agitációja, vagy se eseményektől távol kozhatik ezen és Amióta a cionista hát jó harminc es de nincs az egész szága, ahol zsidók munkásság teljese ságok engedélyével Nyiltan és tö munka már akkor csak az álomlátók százaszorosán meger eredményei óta. E számot, hogy van közepén, amelyben arról, hogy volt eg tudnak fölére, hog kötés és annyira, h egybe annak tárgyal a zsidók cionista n A magyarország álló olvasó ez egy gyarországról. Ma zsidóknak, a hábor panasolni valónk gal kell bevallanun nak, ennek a cionis nem a magyar kor Ez a cionista s rón a magyarorszá lősség rájuk hárul Magyarországon a olyan ügyet, amely a budapesti ország véleményadás céljáb országi cionista sze gyásra az alapszab iroda nemleges v vissza a magyar kö véleményezést állar szokott hazafiaskod támogatata alá és a hetett egyebet, mi tagadta. Ez a titka a magyar belügym hívott a cionisták is kiolvasunk belől csak a magyarorszá tőire vet nehéz ár magyar belügymin külön anketot hívó kénytelenek vagy a budapesti ország nem tanult a mult Aligha csalódunk, jóváhagyásnak me állott utjába. Sorsa és végzet ságnak. Ez a zsidó vitalitással. A zsidó nagyságok egész tő országi zsidóság tal humora, hogy mag két leghatalmasabb dor Herzl és Max szági születésű volt kiteremni magából teltennek és termé tömeg és mint nép